

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

ศรัญญา พอมนุย^{1*}
Sarunya Pomnuy^{1*}

¹ ครูผู้สอน, โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย

¹ Teacher, Pitchalai Preparatory School.

* Corresponding author, E-mail: c.sarunypomnuy@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 8.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.17 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.48 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วยสาระหลัก 5 สาระ ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนที่จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสาร การตัดสินใจ การนำความรู้ไปใช้ในการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม แต่เนื่องจากสาระประวัติศาสตร์มีเนื้อหาค่อนข้างมากและยาก เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและไม่ค่อยสนใจ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้แนวการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงจัดทำสื่อการเรียนรู้แบบบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงสามารถนำมาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ (จตุพจน์ มะลิงาม.2548) การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเทคนิควิธีที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีกระบวนการสามารถคิด สืบเสาะหาความรู้แก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (ชัชวาล เจริญบุญ.2548) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี แต่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นเรื่องสำคัญ (จิราพันธ์ คงเพชร.2548) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และศึกษาผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย

สมมติฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้พัฒนาการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2558 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นนำการเรียนโดยใช้วิธีการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่อไปทำให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น

ขอบเขตของงานวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง
2. ตัวแปร ประกอบด้วย
ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย
ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และ กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณา ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความ เชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบท สภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดย สาระประวัติศาสตร์มีใจความสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2555:1-2)

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีต ถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญใน อดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

แผนการจัดการเรียนการสอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ยุค สมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งตรงกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ ตัวชี้วัด ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดง ถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เวลา 3 ชั่วโมง

ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

ถวัลย์ มาศจรัส (2546) ให้ความหมายไว้ว่า บทเรียนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในบทเรียนแต่ ละบทเรียนด้วยตนเอง โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระที่ง่าย ๆ ไปสู่นเนื้อหาที่ยากขึ้นไปตามลำดับ เป็นบทเรียนที่

สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์วิธีการ และสื่อการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า และประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ลักษณะสำคัญของบทเรียนสำเร็จรูป

แสงทอง ภักดีแก้ว (2543) พอสสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาถูกแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ เรียกว่า “กรอบ”
2. ภายในกรอบแต่ละกรอบจะต้องให้นักเรียนมีการตอบสนอง เช่น ตอบคำถามหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ทำให้นักเรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา
3. นักเรียนได้รับการเสริมแรงย้อนกลับทันที คือ จะได้รับทราบคำตอบที่ถูกต้องทันที
4. การจัดเรียงลำดับหน่วยย่อยๆ ของบทเรียนต่อเนื่องกันไปตามลำดับจากง่ายไปหายาก
5. ผู้เรียนปฏิบัติหรือตอบคำถามแต่ละกรอบไปตามวิธีที่กำหนด
6. ผู้เรียนค่อยๆ เรียนเพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ ทีละขั้น
7. นักเรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง โดยไม่จำกัดเวลา
8. บทเรียนสำเร็จรูปได้ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะไว้แล้ว
9. บทเรียนสำเร็จรูปยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป

ถวัลย์ มาศจรัส (2546) แบ่งบทเรียนสำเร็จรูปตามรูปแบบได้ 4 ประเภท คือ

1. บทเรียนประเภทเป็นเล่ม มีหลายลักษณะโดยมีข้อปลีกย่อยแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น แบบบัตรต่อเนื่อง แบบมีข้อความอย่างเดียว แบบการ์ตูน
2. บทเรียนที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน เครื่องช่วยสอนเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยตรงและมีโปรแกรมเฉพาะ
3. บทเรียนสำเร็จรูปสื่อประสม ประกอบด้วยสื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป เช่น ข้อความกับเทปเสียง ข้อความกับโทรทัศน์
4. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ประกอบด้วยเครื่องกลไก อิเล็กทรอนิกส์แบบต่างๆ จำนวนมาก สามารถรับรู้และส่งผ่านข้อมูลหรือโปรแกรมข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545) ได้กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองและดำเนินไปตามความสามารถของตน
2. ช่วยให้ครูทำงานน้อยลงโดยเฉพาะเกี่ยวกับการสอนข้อเท็จจริงต่างๆ
3. ผู้เรียนตอบผิดก็ไม่มีผู้เยาะเย้ย เพราะไม่มีใครเห็น
4. สนองความสามารถและความแตกต่างของบุคคล
5. เป็นการแก้วิธีการศึกษาในปัจจุบันที่นิยมทำงานเป็นกลุ่ม
6. แก้ปัญหาการขาดแคลนครู

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วนิดา เดชตานนท์ (2540) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนซึ่งทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสมองในด้านต่างๆ ดังนั้น การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน จึงเป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสมองของบุคคลว่าเรียนรู้อะไรบ้างและมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไรหลังจากได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้ว

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิศารัตน์ ศิลปะเดช (2542) ให้นิยามว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองของบุคคลซึ่งแสดงออกเป็นความรู้ความสามารถทางวิชาการอันเกิดจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโรงเรียนและประสบการณ์ที่ได้จากบ้านและสังคม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน

คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

วนิดา เดชตานนท์ (2540) กล่าวถึงแบบทดสอบที่ดีนั้นมิใช่จะทำหน้าที่ประเมินผลอย่างเดียวแต่จะทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้อีกด้วย ดังนั้นการสร้างจะต้องยึดหลักลักษณะของแบบทดสอบที่ดี 10 ประการ คือ มีความเที่ยงตรง ยุติธรรม มีความเชื่อมั่นได้ ถามลึก มีความยากง่ายพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก ความเป็นปรนัย ต้องย่อย มีความชัดเจนในคำถาม จำเพาะเจาะจง และมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพชรรัตน์ เพชนแสน (2548) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนเรื่องสิทธิมนุษยชนและกฎหมายในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านใหม่สำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 19 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.82/83.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน คิดเป็น 0.6101 เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนอยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 73 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ไทย ซึ่งตรงกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ส 4.1 ตัวชี้วัด ม.4-6/1 ใช้เวลาในการเรียน 3 ชั่วโมง
2. บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา และจัดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสร้างบทเรียน สำเร็จรูป
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจากเอกสารตำราและ งานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
3. สร้างบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย
4. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างแบบทดสอบ
5. สร้างแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจัดมุ่งหมายเชิง พฤติกรรมในแต่ละเรื่อง จำนวน 20 ข้อ
6. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง หนึ่ง แล้วนำไปใช้ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมบัณฑิตพิชชาลัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้อง รวมนักเรียน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงทำความเข้าใจความตกลงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องการเรียน เวลาเรียน วิธีการในการเรียน
2. ทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนที่ จำดำเนินการสอน
3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังการสอนทุกชุดการเรียนให้ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและนำข้อมูลไปบันทึกคะแนนแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ทดสอบหลังเรียนหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลองครบทุกบทเรียนแล้วให้นักเรียนทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
5. ตรวจสอบผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลัง เรียน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (ล้วน และอังคณา สายยศ, 2538)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คำนวณจากสูตร (ล้วน และอังคณา สายยศ, 2538)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D$ แทน ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 X แทน ข้อมูลแต่ละตัว
 X^2 แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดลองสมมติฐาน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t-test (Dependent Sample) (ล้วนและ อังคณา สายยศ, 2538)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่
 $\sum D$ แทน ผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียน-หลังเรียน
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของคะแนนกำลังสองของความแตกต่างก่อน-
 หลังเรียน รายคู่ยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 8.90 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.17 ส่วนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 13.3 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.48 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ชุด ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับเจริญ ทิศารมย์ (2550) ที่ได้พัฒนาและทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับประภาภรณ์ ดวงประเสริฐชัย (2552) ที่ได้พัฒนาการใช้บทเรียนสำเร็จรูป ชุด กฎหมายน่ารู้ สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการสอน รวมทั้งควรเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความมีระเบียบวินัยในตนเอง
2. ครูผู้สอนควรจัดเตรียมอุปกรณ์และบทเรียนสำเร็จรูปให้เรียบร้อยเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและบรรลุตามจุดประสงค์
3. ครูผู้สอนควรชี้แจงการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ครูผู้สอนควรให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยแก่ผู้เรียน ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : ครูสภา
- จตุพจน์ มะลิงาม. (2548). การพัฒนาครุภัณฑ์การผลิตบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนชัยนาทวิทยา
- จิราพัทธ์ คงเพชร. (2548). การเปรียบเทียบทักษะการใช้คำและเจตคติต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการเรียนตามแผนการสอนปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจริญ ทิศารมย์. (2550). รายงานการพัฒนาและทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ ส 40213 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทย ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). 20 วิธีการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์